

OBSAH

1. Úvod

POSLÁNÍ KNIHY	9
VÝVOJ REKONSTRUKCE ZVÍŘAT	10
První fáze: legendy a pověsti	10
Druhá fáze: zpodobnění žijících dosud neznámých druhů	13
Cesta k systému přírody	
Rekonstrukce nosorožců	
Rekonstrukce kytovců	
Rekonstrukce lidoopů	
Třetí fáze: první rekonstrukce na odborném podkladě	23

2. SLAVNÁ PALEONTOLOGICKÁ NALEZIŠTĚ SAVCŮ

.....	26
-------	----

SPODNÍ KŘÍDA: LIAONING, SV. ČINA	26
STŘEDNÍ EOCÉN: MESSEL U DARMSTADTU, GEISELTAL U HALLE N. S. A ENSPEL, NĚMECKO	26
SVRCHNÍ EOCÉN A SPODNÍ OLIGOCÉN: OÁZA FAYUM V SEVERNÍM EGYPTĚ	28
SVRCHNÍ MIOCÉN: EPPELSHEIM V PORÝNÍ	29
NALEZIŠTĚ SAVCŮ NA OSTROVECH	30
ASFALTOVÁ PAST VE SVRCHNÍM PLEISTOCÉNU: RANCHO LA BREA U LOS ANGELES, STÁT KALIFORNIE, USA	32

3. JAK SE SAVCI VYVÍJELI

.....	33
-------	----

ZÁVĚR DRUHOHOR – KONEC VĚKU PLAZŮ	33
NOVÉ POJETÍ VYŠŠÍCH OBRATLOVCŮ AMNIOTŮ	34
PŘEDPOKLÁDANÉ „MĚKKÉ“ ZNAKY HRAJÍ VÝZNAMNOU ÚLOHU	35
KLÍČ K PŘESNÉMU URČENÍ SAVCŮ: CHRUP	36
VÝVOJOVÉ PROMĚNY KONČETIN	37
ROZŠÍŘENÍ SAVCŮ DNES A V MINULOSTI – TEORIE MIGRACE	38
VĚK SAVCŮ A ZAČÁTKY VÝVOJE SAVCŮ V NEJSTARŠÍCH DRUHOHORÁCH	41

4. SAVCI DRUHOHOR

.....	43
-------	----

Multituberculata: *Taeniolabis*, *Ptilodus*
Triconodonta: *Jeholodens*, *Repenomamus*

5. SAVCI PALEOCÉNU A EOCÉNU

.....	47
-------	----

Proteutheria: <i>Leptictidium</i>	
Pholidota, Eomanidae a ? Xenarthra: <i>Eomanis</i> , <i>Eurotamandua</i>	
ARCHAIČTÍ KOPYTNÍCI	52
Condylarthra	54
Phenacodontidae: <i>Phenacodus</i>	
Arctocyonidae: <i>Arctocyon</i> , <i>Chriacus</i>	
Dinoceráti Severní Ameriky: <i>Probathyopsis</i> , <i>Bathyopsis</i> , <i>Uintatherium</i> , <i>Eobasileus</i>	
Dinoceráti Asie: <i>Prodinoceras</i> , <i>Eudinoceras</i> , <i>Mongolotherium</i> , <i>Gobiatherium</i>	
Embrithopoda: <i>Arsinoitherium</i> , <i>Crivadiatherium</i> , <i>Palaeoamasia</i>	
Pantodonta: <i>Coryphodon</i> , <i>Titanoides</i>	

PRAVÍ KOPYTNÍCI	68
Perissodactyla (lichokopytníci); Hippomorpha (vývoj koňovitých)	68
Palaeotheriidae: <i>Propalaeotherium</i> , <i>Palaeotherium</i>	
Ceratomorpha (předchůdci nosorožců)	76
Amynodontinae: <i>Metamynodon</i> , <i>Amynodon</i>	
Artiodactyla (sudokopytníci)	80
Oreodontoidea: <i>Merycoidodon</i> , <i>Agriochoerus</i> , <i>Phenacocoelus</i> , <i>Eporeodon</i>	
Leptomerycidae: <i>Archaeomeryx</i>	
Haplobunodontidae: <i>Anthracobunodon</i>	
6. PREDÁTOŘI STARŠÍCH TŘETIHOR: KREODONTI, MESONYCHIDI	90
Hyaenodontidae: <i>Megistotherium</i> , <i>Hyaenodon</i>	
Oxyaenidae: <i>Oxyaena</i> , <i>Patriofelis</i>	
Mesonychidae: <i>Mesonyx</i> , <i>Sinonyx</i> , <i>Pachyaena</i>	
7. ENDEMIČTÍ SAVCI MADAGASKARU (A NĚKTERÝCH KOMORSKÝCH OSTROVŮ)	102
Primates, Prosimii, Lemuridae, Megaladapinae: <i>Megaladapis</i>	
8. ENDEMIČTÍ VAČNATCI AUSTRÁLIE (AUSTRALIDELPHIA)	106
Diprotodontia: <i>Phascolonus</i> , <i>Zygomaturus</i> , <i>Diprotodon</i>	
Thylacoleonidae: <i>Thylacoleo</i>	
Macropodidae: <i>Procoptodon</i>	
9. VZNIK KYTOVCŮ (CETACEA)	116
Z MINULOSTI KYTOVCŮ	117
FOSILNÍ DOKLADY	118
PRAVÍ PŘEDKOVÉ KYTOVCŮ	119
Pakicetinae: <i>Pakicetus</i> , <i>Ambulocetus</i>	

10. PRAVÉ ŠELMY (CARNIVORA)	122
VLASTNOSTI ŠELEM	123
PŮVOD ŠELEM	124
PSOVITÉ A MEDVĚDOVITÉ ŠELMY V ŠIRŠÍM SMYSLU (CANIFORMIA, CANOIDEA)	125
Amphicyonidae	
Medvědovití, Ursidae: <i>Ursus, Arctodus, Ursavus, Ballusia</i>	
KOČKOVITÉ ŠELMY V ŠIRŠÍM SMYSLU (FELIFORMIA)	131
Viverridae: <i>Ictitherium</i>	
Kočkovité šelmy (Felidae)	134
Velké kočkovité šelmy	134
Jeskynní lev (<i>Panthera leo spelaea</i>)	
Severoamerický lev (<i>Panthera leo atrox</i>)	
11. ŠAVLOZUBÍ PREDÁTOŘI – ŠAVLOZUBCI	137
PŮVOD A TRŽDĚNÍ ŠAVLOZUBCŮ	137
SMYSL MODELU ŠAVLOZUBCŮ	139
ROZŠÍŘENÍ ŠAVLOZUBÝCH ŠELEM	141
Hoplhoneinae: <i>Hoplhoneus, Eusmilus</i>	
Nimravinae: <i>Dinictis, Nimravus</i>	
Barbourofelinae: <i>Barbourofelis, Sansanosmilus</i>	
Machairodontinae: <i>Homotherium, Machairodus</i>	
Marsupialia, Ameridelphia, Borhyaenidae: <i>Thylacosmilus</i>	
12. CHOBOTNATCI (PROBOSCIDEA), DESMOSTYLIA, SIRENIA	155
CHOBOTNATCI OBECNĚ	155
POČÁTKY CHOBOTNATCŮ	159
Meritéria: <i>Moeritherium</i>	
Palaeomastodontidae: <i>Palaeomastodon</i>	
Phiomiidae: <i>Phiomia</i>	
Gomphotheriidae: <i>Gomphotherium, Tetralophodon</i>	
Platybelodontidae: <i>Platybelodon</i>	
Elephantidae: <i>Anancus, Zygolophodon, Primelephas, Archidiskodon, Elephas, Loxodonta</i>	
Mamut – <i>Mammuthus primigenius</i>	
Deinotheriidae, dinotéria: <i>Deinotherium, Prodeinotherium</i>	

OSTROVNÍ CHOBOTNATCI	186
<i>Palaeoloxodon, Elephas</i>	
<i>Mammuthus primigenius</i> ssp.	
Desmostylia: <i>Desmostylus, Paleoparadoxia, Behemotops</i>	
Sirenia: <i>Prorastomus, Pezosiren, Protosiren, Halitherium, Metaxytherium, Hydrodamalis</i>	
13. LICHOKOPYTNÍCI (PERISSODACTYLA)	193
PŮVOD A TRÍDĚNÍ LICHOKOPYTNÍKŮ	193
Vývoj čeledi koňovitých	
Brontotéria Severní Ameriky: <i>Brontotherium, Menodus, Brontops, Dolichorhinus</i>	
Brontotéria Asie: <i>Titanodectes, Embolotherium</i>	
Chalikotéria: <i>Grangeria, Chalicotherium, Schizotherium, Moropus</i>	
Schizotheriinae: <i>Schizotherium, Moropus, Ancylotherium</i>	
Rhinocerotidae: <i>Baluchitherium, Indricotherium, Elasmotherium, Coelodonta</i>	
14. SUDOKOPYTNÍCI (ARTIODACTYLA)	216
PŮVOD A TRÍDĚNÍ SUDOKOPYTNÍKŮ	216
ČASNÍ PŘEŽVÝKAVCI (TYLOPODA)	218
Tylopoda, Protoceratidae: <i>Protoceras, Synthetoceras</i>	
PRAVÍ PŘEŽVÝKAVCI (RUMINANTIA)	222
Cervidae: <i>Cervalces, Megaloceros</i>	
Giraffidae: <i>Giraffokeryx, Samotherium, Sivatherium, Helladotherium, Libytherium</i>	
Bovidae: <i>Myotragus balearicus</i>	
NEPŘEŽVÝKAVÍ SUDOKOPYTNÍCI (NONRUMINANTIA)	233
Antracotheriidae: <i>Antracotherium, Bothriodon, Elomeryx, Brachyodus</i>	
Entelodontidae: <i>Entelodon, Daeodon, Archaeotherium</i>	
15. SAVCI JIŽNÍ AMERIKY A VELKÝCH ANTIL	240
HISTORIE TŘETIHOVNÍHO OSTROVNÍHO KONTINENTU	240
„KOPYTNÍCI“ (MERIDIUNGULATA)	243
Litopterna: <i>Macrauchenia, Thoatherium, Theosodon</i>	
Notoungulata: <i>Thomashuxleya, Toxodon, Nesodon, Notostylops, Hegetotherium, Scarritia, Homalodotherium, Mixotodoxon</i>	
Astrapotheria, Pyrotheria: <i>Trigonostylops, Astrapotherium, Pyrotherium</i>	
CHUDOZUBÍ (XENARTHRA)	256
Xenarthra, Pilosa: <i>Scelidotherium, Megatherium, Nothrotherium</i>	
Ostrovní chudozubí: <i>Megalocnus, Miocnus, Acratocnus, Parocnus</i>	
VAČNATCI (MARSUPIALIA)	266
Ameridelphia, Borhyaenidae: <i>Borhyaena, Thylacosmilus, Prothylacynus</i>	
PLOSKONOSÍ PRIMÁTI	267
Primates, Anthroipoidea, Ceboidea: <i>Branisella, Xenothrix, Antillothrix, Paralouatta</i>	
MORČATOVITÍ HLODAVCI (CAVIOIDEA)	268
Cavioidea: <i>Cavia, Hydrochoerus, Dasyprocta, Chinchilla, Capromys</i>	
16. VÝVOJ SYSTÉMU SAVCŮ OD ROKU 1758 DO SOUČASNOSTI	269
C. LINNAEUS, 1758	269
Linného <i>Mammalia animalia</i> , savci	
G. CUVIER, 1817	270
G. G. SIMPSON, 1945	270
M. C. MCKENNA A S. K. BELL, 1997	271
SYSTÉM DLE MOLEKULÁRNÍCH DAT	271